

Inna Kwakowska¹, Vlasta Loja²

¹Pracownia Naukowa Użańskiego Parku Narodowego
ul. Niezależności 7,
89000 Velykyj Bereznyj, Ukraina
naukaunpp@rambler.ru

²Narodowy Ogród Botaniczny NAN Ukrainy
ul. Timiriaziewska 1, 01014 Kijów, Ukraina
vlasta@tn.uz.ua

Received: 10.01.2009

Reviewed: 12.06.2009

EPIPACTIS PALUSTRIS (L.) CRANTZ (ORCHIDACEAE) W UŻAŃSKIM PARKU NARODOWYM (UKRAINA)

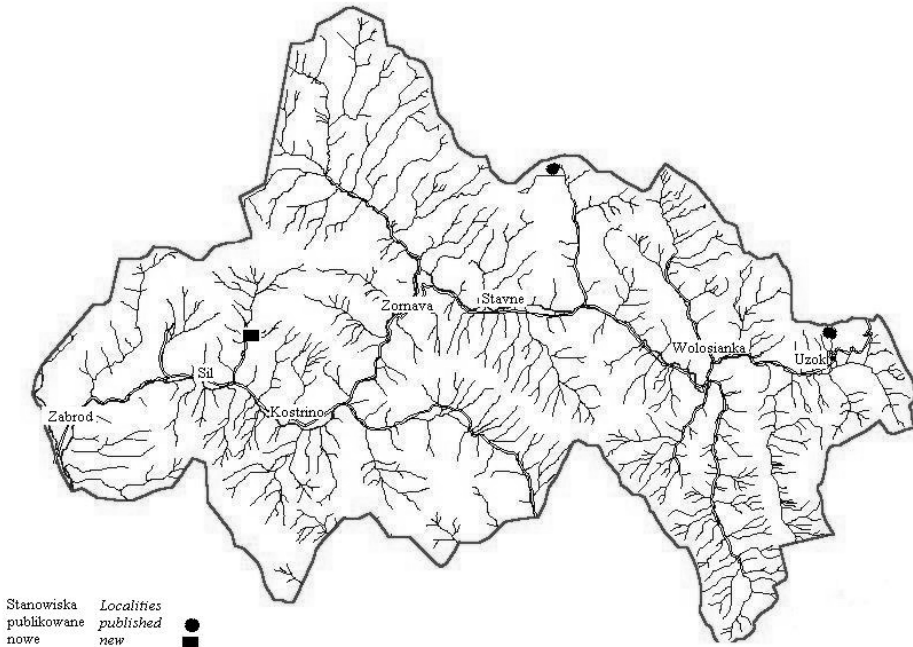
Epipactis palustris (L.) Crantz. (Orchidaceae)
in the Uzhansky National Nature Park (Ukraine)

Abstract: A new information about distribution of the species *Epipactis palustris* (L.) Crantz (Orchidaceae) in the Uzhansky National Nature Park is presented. Also a new locality of *E. palustris* is described in the paper.

Key words: Uzhansky National Nature Park, rare species, *Epipactis palustris*.

Epipactis palustris (L.) Crantz jest gatunkiem euro-azjatycko-śródziemnomorskim, którego zasięg obejmuje Europę, Zachodnią i Wschodnią Syberię, Środkową Malezję, Północną Afrykę (Bordziłowski 1950; Nevskij 1935). Na Ukrainie gatunek rozpowszechniony jest na Polesiu, Roztoczu, Opolu, Lasostepach, Stepach, w Górach Krymskich, Karpatach (Tymchenko 1996; Sobko 1989). *Epipactis palustris* jest rzadkim i zagrożonym gatunkiem flory Ukrainy, wpisanym do Czerwonej Księgi w kategorii „rare” (Tymchenko 1996), chronionym Konwencją o międzynarodowym handlu gatunkami dzikiej fauny i flory (Domaslinec 1999). Liczebność jego zmniejsza się w związku z wysychaniem bagnistych łąk, naruszeniem wodnego reżimu rzek, nadmiernym wypasaniem i wydeptywaniem przez bydło, pracami melioracyjnymi.

Na terenie Użańskiego Parku Narodowego gatunek był znany tylko z dwóch uroczysk: Schodisze (nadleśnictwo Lubnia) oraz Szerbin (nadleśnictwo Użockie) (Kricsfalusy, Lesjo 2004; Kronika przyrody Użańskiego Parku Narodowego 2003, 2007) – rycina 1. Populacje te odznaczają się małą liczebnością.

Ryc. 1. Występowanie *Epipactis palustris* na terenie Użańskiego Parku Narodowego.
 Fig. 1. Localities of *Epipactis palustris* in Uzhansky National Nature Park.

Podczas badań florystycznych odnaleziono jeszcze jedno stanowisko na terenie Użańskiego Parku Narodowego we wsi Kniahynia. Populacja ta rośnie na zabagnionej trawiastej łące na obszarze 400 m² w zbiorowisku *Valeriano-Caricetum flavae* Pawł. (1949 n.n.) 1960 (związku *Caricion davallianae* Klika 1934 klasy *Scheuchzerio-Caricetea nigrae* (Nordh. 1937) R.Tx. 1937). Ogólna liczba gatunków w zbiorowisku – 29. Pokrycie – 80–100%, tworzą go następujące gatunki: *Eriophorum latifolium* 3, *Parnassia palustris* 1, *Equisetum palustre* +, *Juncus conglomeratus* +, *Juncus effusus* +, *Juncus articulatus* +, *Listera ovata* +, *Dactylorhiza majalis* +, *Ranunculus acris* +, *Leontodon hispidus* +, *Potentilla erecta* +, *Succisa pratensis* +, *Mentha longifolia* +, *Vicia cracca* +, *Briza media* 1, *Petasites albus* +, *Prunella vulgaris* +, *Carex nigra* 2, *Carex panicea* 2, *Achillea millefolium* +, *Centaurea jacea* +, *Plantago lanceolata* +, *Leucanthemum vulgare* +, *Lythrum salicaria* +, *Poa pratensis* +, *Galium palustre* +, *Carex paniculata* +, *Pimpinella saxifraga* +.

W opisywanej populacji w spektrum wiekowym przeważają osobniki kwitnące. Średnie zagęszczenie wynosi 9±1,22 kwitnących osobników na m². Na podstawie przeprowadzonej analizy morfometrycznej stwierdzono, że średnia wysokość rośliny wynosiła 50,12 ±1,74 cm, a średnia liczba kwiatów 17,56±0,97.

Należy kontrolować stan wszystkich znanych populacji, a także starać się odnajdywać kolejne stanowiska.

Podziękowanie

Wyrażamy wdzięczność doc. dr hab. Lidii Tasienkewicz za pomoc w przetłumaczeniu tekstu na język polski.

Literatura

- Bordziłowski J. I. 1950. Rodyna Zozulyncevi. Flora URSS. T. 3. Kyiv: Wyd. AN URSS, s.: 337–338.
- Domaslinec V. G. 1999 Konwencja o międzynarodowym handlu gatunkami dzikiej flory i fauny, zagrożonymi wyginięciem (Waszyngton, 1973). Kyiv, 84 s.
- Kricsfalusy V. V., Lesjo I. M. 2004. Threatened plant species in the Uzhansky National Nature Park. Ukrainian Botanical Journal 1: 27–35.
- Kronika przyrody Użańskiego Parku Narodowego. 2003. Tom 2.
- Kronika przyrody Użańskiego Parku Narodowego 2007. Tom 6.
- Nevskij S. A. 1935. Semejstvo Jatryshnikovyje. Flora SSSR. T. 4. Moskwa-Leningrad, 602 s.
- Sobko V. G. 1989. Orchidei Ukrainy. Kyiv: Nauk. dumka, ss.: 174–175.
- Tymchenko I. A. 1996. *Epipactis palustris* (L.) Crantz. Chervona knyha Ukrainy. Roslynyj swit. Kyiv: Ukrainska Encyklopedia, s. 358.